

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Overvåkning og kartlegging av skadegjørere i potet

Potet 2023 - Marit Skuterud Vennatrø

Formål – øke kunnskap om status og forekomst

Lys ringråte

Mørk ringråte

Rotgallnematode
(*M. chitwoodi* og *M. fallax*)

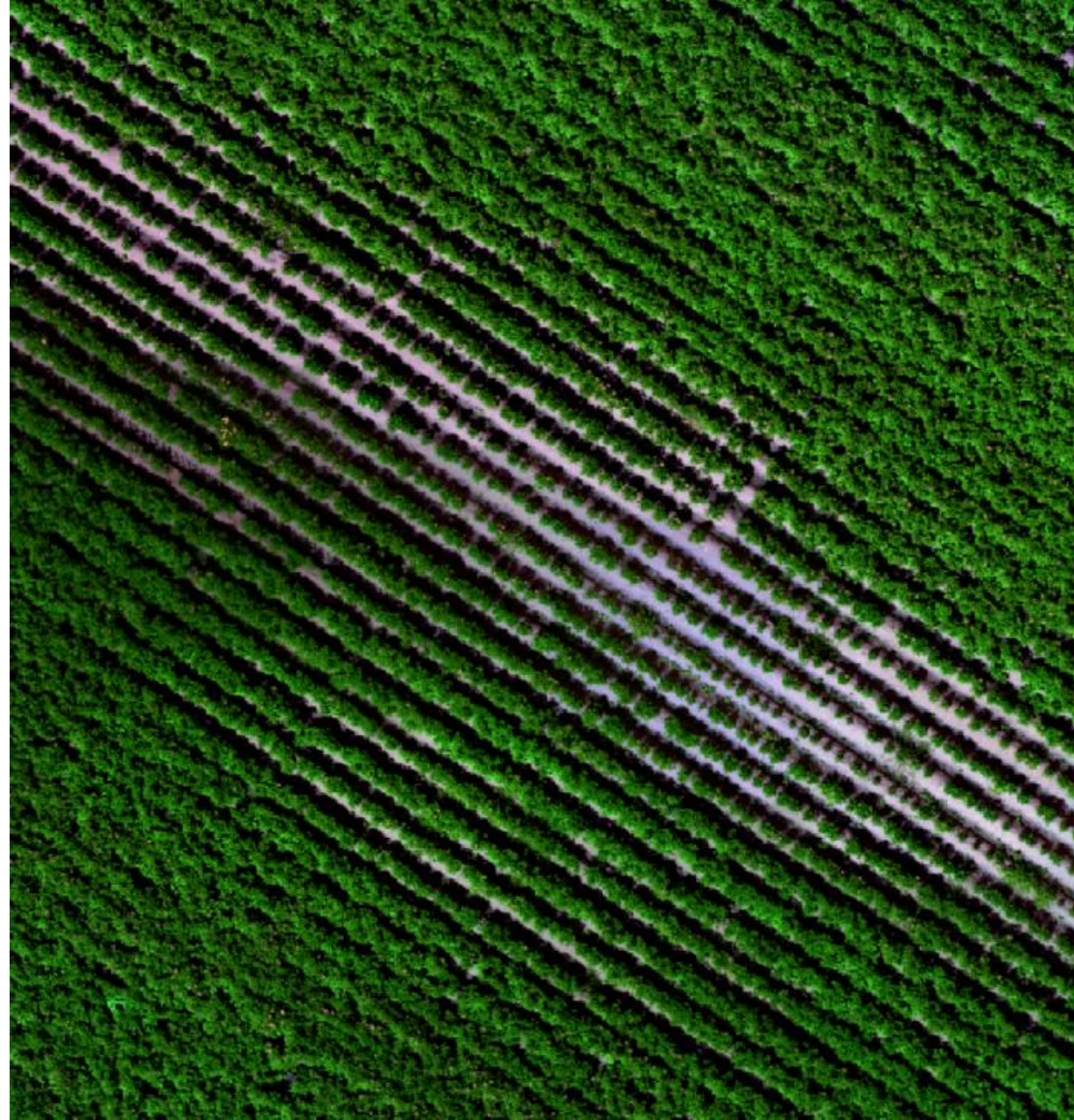
Potetkreft

Organismene i OK-potet er **karanteneskadegjørere**

- Vanskelig å bekjempe
- Stort og alvorlig skadepotensiale
- Kan skape vanskeligheter ved eksport av planter og plantedeler

Lys ringrøte

- Alvorlig bakteriesykdom
- Første funn i Norge i 1964
- Svært smittsom
  - Settepotet
  - Maskiner og handtering av infiserte knoller
- Friske settepoteter siden 1986

Mørk ringrøte

- Alvorlig bakteriesykdom
- Ikke påvist i Norge
- Risiko for etablering

- Testing av settepoteter siden 1998

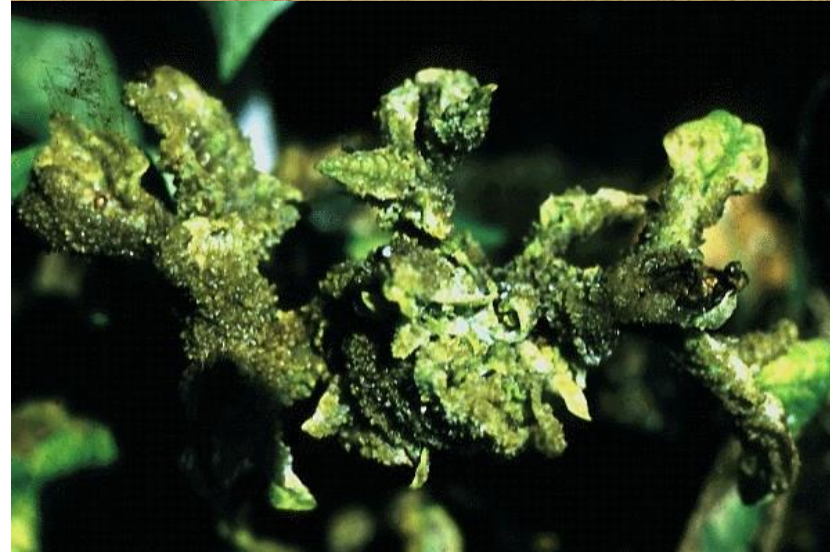
M. chitwoodi og *M. fallax*

- Rotgallnematoder
- Trussel for europeisk potet og gulrot
- Ikke påvist i Norge
- Risiko for etablering
- Svært mange vertsplanter

Potetkreft

- Alvorlig soppsykdom
- Siste påvisning 1994
  - Importforbud settepotet
  - Resistente sorter
- Ansees som utryddet i Norge (Mattilsynet)

Prøveuttak

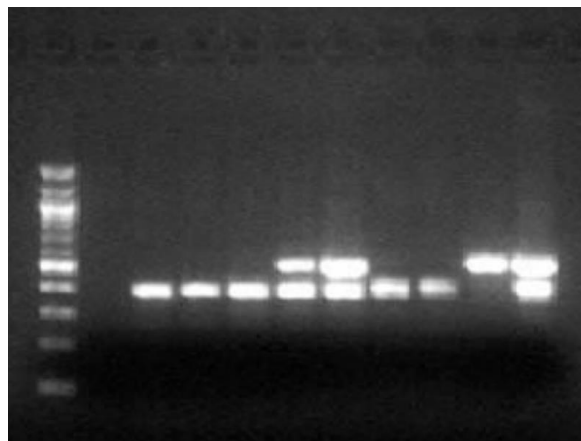
- Hentet hos produsent
- Ca 350 prøver i sesong
- 200 koller per prøve

Molekylære analyse for lys og mørk ringråte (og potetkreft)

Navleenden skjæres av hos KIMEN
Analyseres med PCR hos NIBIO

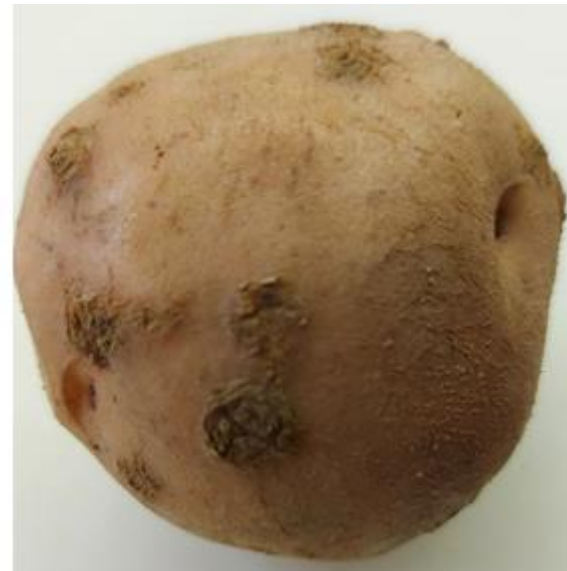
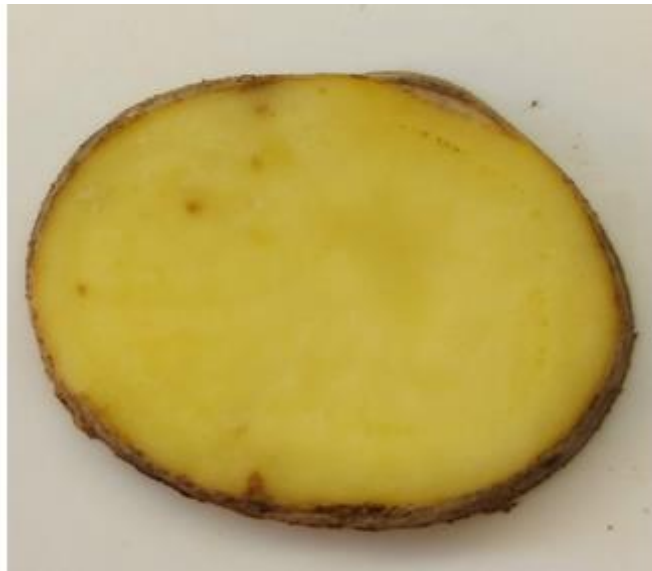

Visuell kontroll – rotgallnematoder og potetkrefte

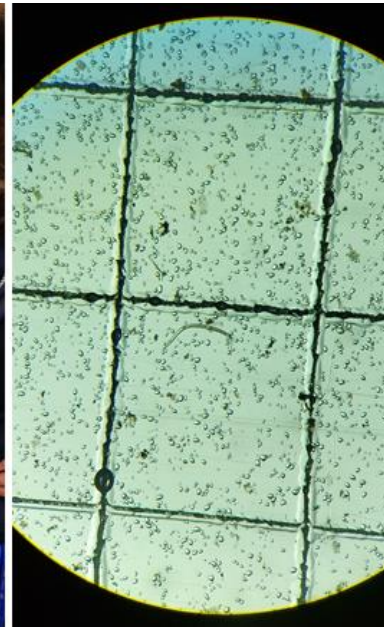

Symptomer som ligner skade fra rotgallnematode

Ekstraksjon og analysert i lupe - rotgallnematoder

Resultater 2019-2022

- Analysert 1458 prøver fra ca. 350 produsenter
- Prøver fra alle regioner
- Godt utvalg av sorter

Resultater 2019-2022

- Ingen funn av mørk ringrøte
- Ingen funn av *M. chitwoodi* eller *M. fallax*
- Ingen funn av potetkreft

Resultater lys ringråte

- 2019 – 2021: ingen funn
- 2022: mistanke om lys ringråte i 2 prøver
  - fortsatt under analyse
  - endelig svar forventes i løpet av januar

Takk for oppmerksomheten!

marit.vennatro@nibio.no
simeon.rossmann@nibio.no
haavard.eikemo@nibio.no

Takk til alle som har bidratt til prosjektet!

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

NIBIO_no

NIBIO.no

NIBIO_no

www.nibio.no